

Стратегия на Европейската комисия за обществените поръчки. Възприемане на европейските приоритети в областта на обществените поръчки от Република България

Момчил Мавров¹

SUMMARY

European Commission Public Procurement Strategy

Adoption of the European priorities in the field of public procurement by the Republic of Bulgaria

Within the European Union, a very large percentage of public investment is spent through public procurement. This trend has a significant impact on the financial costs of the Union, which is why a number of measures have been taken to create an adequate and flexible legal framework to ensure the delivery of better and more efficient public procurement. Some of these measures are aimed at adopting appropriate acts in the field, such as: Directive 2007/66 / EC of the European Parliament and of the Council, Directives 89/665 / EEC and 92/13 / EEC, the Single Market Strategy (COM (2015)) 550), as well as the European Commission's 2017 Public Procurement Strategy. The latter document is important for improving European practices in the field, as it defines priorities in Community policy with regard to public procurement. The Bulgarian legislator should be well acquainted with the European legal framework for public procurement with a view to its proper application in national law.

---

¹ Момчил Мавров, доцент по административно право и административен процес, Факултет по обществено здраве на МУ - Пловдив, Момчил Мавров, Associate Professor of Administrative Law and Administrative Process at the Faculty of Public Health of the MU - Plovdiv, Email: smavrov@abv.bg

KEYWORDS

European Union, public procurement, public procurement Strategy, priorities.

I. Увод

Значителна част от публичните инвестиции в икономиката на Европейския съюз се изразхогват чрез обществени поръчки, които формират 14% от неговия брутен вътрешен продукт.² Предвид този факт са предприети редица мерки за модернизирване на политиката на Съюза в областта на обществените поръчки, които да допринесат, от една страна, за създаване на по-ефективен пазар в рамките на Общността, а от друга, да се постигне целесъобразно изразхогване на средствата от европейския бюджет. Една част от тези мерки са насочени към приемане на подходящи актове в областта, каквито са например: Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно обществените поръчки, Директива 2007/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, **Директиви 89/665/ЕИО и 92/13/ЕИО**, Стратегията за единния пазар (COM (2015) 550) и Стратегията на Европейската комисия за обществени поръчки, приета в края на 2017 г.

Като цяло политиката на ЕС в областта на обществените поръчки е насочена към осигуряване на икономически растеж и конкурентоспособност, устойчивост и сигурност. Общността се стреми да осигури гъвкава правна рамка в областта, за да стимулира инвестициите, което от своя страна би следвало да доведе до увеличаване на приходите в Съюза и подобряване състоянието на трудовия пазар, като регулирането на обществените поръчки в Европейския съюз и за в бъдеще ще има множество измерения.³

² EUROPEAN COMMISSION, *Innovators European Innovation* (2017).

³ Bovis, C. (2016) *Research Handbook on EU Public Procurement*, Law Edward Elgar Publishing, 2016.

II. Стратегия на Европейския съюз за обществените поръчки – основни приоритети и цели

1. Насърчаване на иновационни, екологични и социални обществени поръчки

Първият приоритет в Стратегията на Европейския съюз е да бъдат осигурени по-иновативни, екологични и социални обществени поръчки за всички европейски потребители. Общността си поставя тази цел, след като отчита обстоятелството, че в повече от половината процедури най-ниската цена е използвана като единствен критерий за възлагане на обществените поръчки, от което се стига до извода, че възложителите на обществени поръчки, водени от съображения за постигане на финансови икономии, поставят на заден план изискванията за качество, устойчивост и иновации на поръчките.⁴ С оглед промяна на тази тенденция Комисията си поставя за задача да актуализира и издаде нови насоки за използването на иновационни, екологични и социални критерии при възлагането на обществени поръчки, както и да насърчава обмена на добри практики, в това число в стратегически сектори, като например: „Здравеопазване“, „Информационни технологии“ и „Строителство“.⁵

Според проучване от Европейската комисия на иновациите в ЕС за 2017 г. държавите членки са групирани в 4 групи: иновационни лидери, силни иноватори, умерени новатори и скромни иноватори.⁶ Ефективността на националните системи за иновации на ЕС е измерена чрез 27 показателя.

В групата „иновационни лидери“ попадат държави, в които иновационните постижения са над 20% от средното ниво. В

⁴ EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (2017) *Strategic Public Procurement*, 2017, 2, [online] <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/25984> [accessed 03.08.2018].

⁵ EUROPEAN COMMISSION, Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, *Single Market and Standards*, [online] https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/strategy_en, [accessed on 03.08.2018]

⁶ EUROPEAN COMMISSION, Innovators European Innovation (2017) *Scoreboard 2017*, Ref. Ares (2017) 3779701 - 27/07/2017, [online] <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/24829>, [accessed on 03.08.2018]

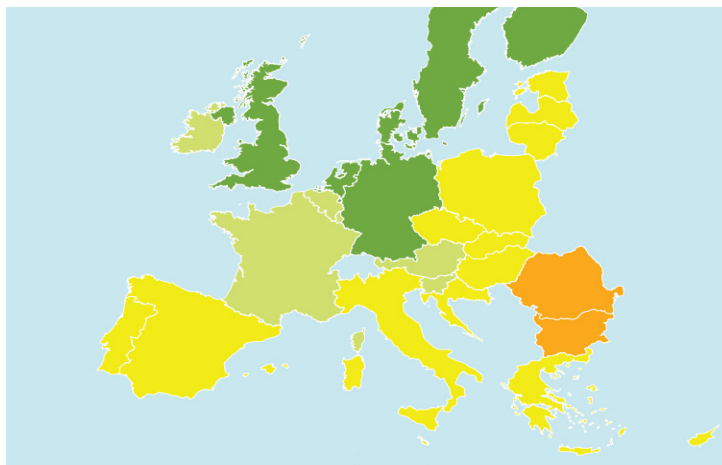
тази група попадат Дания, Финландия, Германия, Холандия, Швеция и Обединеното кралство.

В групата „силни иноватори“ се включват държавите-членки с постижения между 90% и 120% от средното ниво за ЕС. В тази група попадат Австрия, Белгия, Франция, Ирландия, Люксембург и Словения.

В групата „умерени новатори“ са държавите членки, в които иновационните постижения са между 50% и 90% от средното ниво на ЕС, като Хърватия, Кипър, Чешката република, Естония, Гърция, Унгария, Италия, Латвия, Литва, Малта, Полша, Португалия, Словакия и Испания.

В четвъртата група „скромни иноватори“ попадат държавите членки с ниво на ефективност под 50% от средното за ЕС. В тази група са България и Румъния.

Според същото проучване европейската карта на националните системи на иновациите изглежда по следния начин (фиг. 1):

Фиг. 1

В Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно обществените поръчки от 26 февруари 2014 г. усилията за насърчаване на иновациите намират своя израз в рамките на въвеждането на една напълно нова процедура за възлагане на обществените поръчки – „Партньорство за иновации“⁷. Тя се определя като процедура за разработването на новаторски

⁷ Faix M., Hobe, S., Hoffmannová, M. (2011) *A Coherent European Procurement Law and Policy for the Space Sector: Towards a Third Way*, Münster, LIT Verlag, 2011.

продукт, услуга или строителство и впоследствие закупуване на получените в резултат на това доставки, услуги или строителство, при условие че те съответстват на нивата на изпълнение и максималните разходи, договорени между възлагащите органи и участниците. Процедурата е уредена в чл. 31 от Директивата и при нея не може да се прилага критерият „най-ниска цена“, а единствено „най-добро съотношение качество и цена“.⁸

Директива 2014/24/ЕС е транспонирана в България чрез новия Закон за обществените поръчки (обн. в ДВ, бр. 13 от 16 февруари 2016 г.). Въведена е упоменатата процедура „Партньорство за иновации“ (чл. 78 от ЗОП).

В чл. 67 от Директива 2014/24/ЕС е развита концепцията за възлагане на обществени поръчки чрез критерия *най-добро съотношение на качество и цена*, който включва показатели с качествени, екологични и/или социални аспекти, свързани с предмета на съответната обществена поръчка. Камо примери за такива показатели в директивата са посочени: *качество, вкл. технически параметри, естетически и функционални характеристики, достъпност, предназначение за всички потребители, социални, екологични и иновативни характеристики и търговия и условията за нея, организация, квалификация и опит на персонала, на когото е възложено изпълнението на поръчката, когато качеството на ангажирания с изпълнението на поръчката персонал може да окаже съществено влияние върху нивото на изпълнение на поръчката; или обслужване след продажбата и техническа помощ, условия за доставка като дата на доставка, процес на доставка и срок на доставка или срок на завършване*. Тези правила също са транспонирани успешно от българския законодател в рамките на разпоредбата на чл. 70 от Закона за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 16 февруари 2016 г.).

2. Подобряване на професионалния капацитет на възложителите

Правилното провеждане на процедурите изисква участниците да притежават по-високо равнище на познания в съответната област от предмета на обществената поръчка, професионал-

⁸ Bovis, C. (2016) *Research Handbook on EU Public Procurement*, Law Edward Elgar Publishing, 2016, 45.

ни умения и опит. Наличието на тези качества е гаранция, че участниците в процедурите ще вземат най-целесъобразните решения и възлагането на поръчките ще бъде ефективно. Поради тази причина ЕС формулира като приоритет в политиката си по обществени поръчки *професионализирането на участниците*⁹. Общността счита, че динамичните обществени отношения в областта изискват по-широко използване на гъвкави практики, познаване на пазарите и иновативни инструменти. Като подходящ инструмент за постигане на тази задача Комисията посочва приемането на дългосрочни стратегии в публичния сектор както в рамките на Общността, така и на национално равнище с цел повишаване на професионалната квалификация и умения на участниците в обществените поръчки. Комисията се ангажира да съдейства на държавите членки в техните усилия за разработване и прилагане на такива стратегии чрез приемане на подходящи актове, като например Препоръката относно професионализацията.¹⁰

В новия Закон за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г.) за първи път беше въведено задължение за определени възложители на обществени поръчки да изградят вътрешно специализирано звено, което да отговаря за управлението на цикъла на обществените поръчки. Задължението се отнася само за публичните възложители, и то ако са налице едновременно следните условия: 1) годишният бюджет, включително средствата, предоставени по линия на различни фондове и програми на Европейския съюз, е на стойност над 20 млн. лв.; 2) средногодишният брой проведени процедури за възлагане на обществени поръчки през предходните три години надвишава 20.

В чл. 140 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки е предвидено, че възложителите следва да регла-

⁹ COMMISSION RECOMMENDATION (EU) 2017/1805 of 3 October 2017 *on the professionalisation of public procurement Building an architecture for the professionalisation of public procurement* (Text with EEA relevance), Official Journal of European Union, 7.10.2017, [online] <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/94421013-ab20-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-en> [accessed on 03.08.2018]

¹⁰ EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 572 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS, Making Public Procurement work in and for Europe, 9 [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0572> [accessed on 03.08.2018]

ментират с вътрешни правила реда за провеждане на въвеждащо и поддържащо обучение на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки.

3. Подобряване на достъпа до пазарите на обществени поръчки

Според Европейския съюз обществените поръчки следва да са по-достъпни за предприятията и най-вече за малките и средните предприятия, които осигуряват заетостта и финансовите приходи на редица граждани в Съюза. На следващо място, Съюзът си поставя за цел подобряване на достъпа на европейските предприятия до пазарите на обществени поръчки извън Общността, тъй като този достъп ще увеличи както техните финансови приходи, така и постъпленията в европейския бюджет. ЕС насочва усилията си в тази насока, тъй като към настоящия момент трансграничните обществени поръчки са ограничени от многобройните юридически изисквания, поставяни от държавите, които не са част от Общността. В този смисъл ЕС счита, че целта може успешно да бъде постигната чрез сключване на търговски споразумения с държавите извън него.

4. Повишаване на прозрачността, целостта и надеждността на данните

Повишаването на прозрачността, интегритета и надеждността на данните на обществените поръчки е следващият приоритет на ЕС, заложен в Стратегията. Той има важно значение поради следните причини:

1. Повишаването на прозрачността, интегритета и надеждността на данните ще даде възможност за правилен анализ и оценка на процедурите, които от своя страна дават възможност „за оптимизиране на взаимодействието между системите за обществени поръчки и формиране на бъдещи стратегически решения“¹¹;
2. Изпълнението на този приоритет дава възможност за пре-

¹¹ EUROPEAN COMMISSION, *Innovators European Innovation* (2017), 2

готивратяване, респективно ограничаване на корупционните практики в областта.

По отношение на осигуряването на прозрачност на обществените поръчки Комисията препоръчва създаване на публично достъпни регистри на договорите, свързани с провеждане на обществените поръчки, както и създаване на ефективни механизми за докладване и защита на подателите на сигнали срещу процедурите по провеждане на обществени поръчки.

Според Комисията осигуряването на пълни и достъпни данни за възлагането на обществени поръчки е от важно значение, тъй като то предоставя възможност да се проведе по-обективен анализ на изпълнението на политиките за възлагане на обществени поръчки, оптимизиране на взаимодействието между системите за обществени поръчки и формиране на бъдещи стратегически решения. Общността обръща особено внимание на приоритетите, които предоставят новите информационни и комуникационни технологии, защото те могат да бъдат прилагани в сферата на обществените поръчки. Така например цифровата трансформация на данни и внедряването на електронни системи за възлагане на обществени поръчки са част от способите, които могат да допринесат за усъвършенстване на процедурите в областта, за тяхната прозрачност и по-облекченото им провеждане, както и за ефективна закрила на интересите на правните субекти, които участват в тях. Във връзка с това Комисията ще предприеме на равнище Европейски съюз конкретни действия за постигане на приоритета, като например: предложение за въвеждане на нов електронен формат за pogodряване на събирането на данни¹², усъвършенстване на разпоредбите досежно конфликта на интереси и разширяване на основанията за изключване на кандидатите за участие в обществени поръчки.

Израз на стремежа за облекчаване на участието в процедури по възлагане на обществени поръчки е Директива 2014/24/ЕС, ограничаваща възложителите при изискване на документи, касаещи подбор на участниците и кандидатите. С тази Директива беше възприето, че възложителите ще изискват единствено Единен европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП), в който под формата на лична декларация на участника или

¹² EUROPEAN COMMISSION, Innovators European Innovation (2017), 2

кандидата се излага информацията относно поставените критерии за допустимост. Съгласно чл. 59 от Директивата в ЕЕДОП се съдържа официално изявление на икономическия оператор, че съответното основание за изключване не се прилага и/или че съответният критерий за подбор е изпълнен, и се предоставя съответната информация, изисквана от възлагащия орган. Тези правила бяха транспонирани без съществени отклонения в чл. 67 от новия Закон за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г.) и се прилагат от възложителите в страната от 15.04.2016 г.

Република България разполага с добре функциониращ публичен регистър на договорите¹³ за обществени поръчки, но все още не е изградила единна система за електронното подаване на оферти и възлагане на обществени поръчки.

По отношение на т.нар. Електронизация на процедурите по възлагане на обществени поръчки България е на едно от последните места в ЕС. Новият Закон за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г.) е съществена крачка напред на българския законодател в тази насока. С него се предвижда възложителите да започнат да използват единна национална електронна уеб базирана платформа през 2018 г.

5. Ускоряване на цифровата трансформация на обществените поръчки

В условията на новата ера на информационните технологии европейската общност се стреми да използва ефективно благоприятните възможности, които те предоставят във всички сфери на обществения живот, включително и в областта на обществените поръчки. Чрез съвременните цифрови технологии процесите по възлагане на обществените поръчки биха могли да бъдат изцяло дигитализирани, което ще доведе до тяхното рационализиране и опростяване.

Въвеждането на електронни обществени поръчки отгавна не е пожелателна цел на Съюза, а безусловна необходимост, като очакванията са електронизацията на процесите да доведе до значително намаляване на публичните разходи. Общността вече

¹³ Поддържан от Агенцията за обществените поръчки и достъпен на интернет страницата ѝ <http://www.aop.bg>

е предприела множество мерки към постигане на този приоритет, като например: въвеждането на задължително изискване за електронно подаване на оферти, което следва да бъде прилагано до края на 2018 г., създаването на Единен дигитален портал¹⁴ и Европейска електронна карта за услугите¹⁵, приемането на редица важни документи за електронните услуги.¹⁶

В доклад от 2012 г. на Габриела Каманео¹⁷, асоцииран вицепрезидент на Европейското правителство на IDC, представен на Европейската конференция за електронните обществени поръчки в Брюксел на 26 юни 2012 г., националните системи, осигуряващи електронно подаване на оферти, са представени, както следва (фиг. 2):

¹⁴ EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 256 final, 2017/0086(COD), Compliance Package, Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on establishing a single digital gateway to provide information, procedures, assistance and problem solving services and amending Regulation (EU) No 1024/2012, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0256>, [accessed on 03.08.2018].

¹⁵ EUROPEAN COMMISSION, COM(2016) 823 final, 2016/0402(COD), Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the legal and operational framework of the European services e-card introduced by Regulation ...[ESC Regulation]..., [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016PC0823> [accessed on 03.08.2018].

¹⁶ EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 242 final, REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, on the review of the practical application of the European Single Procurement Document (ESPD), [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0242>, [accessed on 03.08.2018]; DIRECTIVE 2014/55/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 April 2014 on electronic invoicing in public procurement (Text with EEA relevance), Official Journal of the European Union, L 133/1, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0055&rid=2>, [accessed on 03.08.2018]; EUROPEAN COMMISSION, COM(2013) 453 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS End-to-end e-procurement to modernise public administration, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0453&from=EN>, [accessed on 03.08.2018]; EUROPEAN COMMISSION, COM(2012) 179 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS a strategy for e-procurement, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0179&from=EN>, [accessed on 03.08.2018].

¹⁷ Cattaneo, G. (2012) Study on E-Procurement Measurement and Benchmarking The e-Procurement Landscape in the EU, European Conference on e-Procurement, Bruxelles, June 26, 2012 [online] <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/imco/events-workshops.html?id=20120626CHE47719>, [accessed on 03.08.2018]

Фиг. 2

Към настоящия момент Република България все още не разполага с вътрешна платформа за електронно подаване на оферти на национално ниво, но се предвижда това да стане на 18.10.2018 г. с влизането в сила на разпоредбата чл. 40 от ЗОП. Действащият закон предвижда, че българските възложители ще използват единна национална електронна уеб базирана платформа считано от 18.10.2018 г., когато системата ще започне да поддържа електронното подаване на оферти, а считано от 01.01.2020 г. ще бъдат въведени електронното оценяване на оферти, сключване на договори, получаване на заявки по договори, фактуриране и заплащане.

Видно от текста на точка 52 от Преамбюла на Директива 2014/24/ЕС е, че целите на електронизацията на процеса на възлагане на обществени поръчки се изразяват не само в съществено улесняване на подготовката и подаването на офертите и тяхното разглеждане от възложителите, но също така и за увеличаване на ефективността и прозрачността на процесите за възлагането. Поради това в Директивата е предвидено, че електронните средства за комуникация между възложителите и участниците следва да се превърнат в стандартни средства за комуникация и обмен на информация в процедурите за въз-

лагане на обществена поръчка. За тази цел следва да станат задължителни изпращането на обявленията по електронен път, представянето на документацията за обществената поръчка в електронен вид и след преходен период от 30 месеца – преминаването изцяло към електронни съобщения, което означава комуникация с електронни средства на всички етапи от процедурата, включително при подаването на заявленията за участие, и по-специално подаването на офертите (т. 52 от Преамбюла на Директива 2014/24/ЕС).

Стремелът на българския законодател за стриктно придържане към европейската правна рамка говеде до транспонирането на всички разпоредби от Директивата досежно електронизацията на обществените поръчки, в това число на електронното подаване на оферти, в новия Закон за обществените поръчки (ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г.). Законът предвижда да се използва централизирана електронна платформа, администрирана от Агенцията по обществени поръчки на Република България. Чрез нея поетапно ще се автоматизират процесите на подаването на оферти, на оценката, класирането, сключването на договори, фактурирането и заплащането по сключените договори за обществени поръчки.

Предвид изложеното е обосновано да очакваме, че предстоящите промени в системата на обществените поръчки в България ще доведат до реализирането на стратегиите на ЕС, свързани с по-голяма прозрачност, публичност и рационалност на процесите по възлагане и изпълнение на обществените поръчки.

6. Насърчаване на съвместните трансгранични обществени поръчки

Основна характеристика на съвместните трансгранични обществени поръчки е, че възлагащи органи от различни държави съвместно организират процедурите за възлагане на поръчките. Комисията си поставя за цел да насърчава съвместни трансгранични обществени поръчки, особено ако в тях могат да вземат участие малките и средните предприятия от Съюза.

Трансграничните обществени поръчки могат да бъдат ефективно средство за постигане на по-добри резултати при провеждането на обществените поръчки, тъй като при тях се обединяват капацитетът, възможностите и практическият опит

на по-голям брой възложители. При pogodben тип сътрудничество между възложители, които преследват една и съща цел, е по-голяма възможността за обмяна на добри практики, както и за намаляване на разходите. Провеждането на трансгранични обществени поръчки е например особено ефективно, когато поръчките се отнасят до инфраструктурни проекти, простиращи се в границите на няколко държави от Общността.¹⁸

Заклучение

Процедурите по възлагане на обществени поръчки имат огромно значение за Общността поради редица причини, някои от които се откритоха и в настоящото изложение, а именно: за обществените поръчки се отделят значителни средства от европейския бюджет, като те са източник на значителни приходи за търговските субекти в рамките на ЕС, за самата Общност, както и за обикновените граждани, които участват в процесите по тяхното възлагане и изпълнение. Европейският съюз провежда активна политика и дейност за усъвършенстване на процедурите за обществени поръчки, които обхващат приемането на подходящи и гъвкави правни инструменти за регулиране на правилата за провеждане на обществени поръчки, цифровата трансформация на процесите и осигуряването на механизми, които да гарантират прозрачността и достъпността на поръчките. Политиката и дейността на ЕС в областта на обществените поръчки целят да гарантират в най-голяма степен интересите на всички правни субекти – възложители, изпълнители и европейски данъкоплатци. Съюзът обръща особено внимание на необходимостта от въвеждане на електронни инструменти за управление и контрол на обществените поръчки. Очакванията са цифровизацията да доведе до значително опростяване и ускоряване на процесите, гарантиране на прозрачност и свеждане на субективните фактори при провеждане на процедурите до минимум (например чрез подаване на тържните документи по електронен път). Но също така електронизацията на всички

¹⁸ EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 572 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Making Public Procurement work in and for Europe, 12, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0453&from=EN>, [accessed on 03.08.2018].

процеси по възлагане и изпълнение на сделките, представляващи обществени поръчки¹⁹, и най-вече извеждането им в национална уеб базирана платформа, ще допринесе за:

- Неограничен от времето и пространството достъп до цялата информация за базите данни и процесите по възлагане на обществените поръчки.
- Пълна публичност и прозрачност при възлагане на обществените поръчки.
- Възможност за получаване и ползване на информация за подготовката и провеждането на процедури, за предмета, условията и изпълнението на обществени поръчки, от всички правни субекти;

Липсата на ограничения в обмена на информация за обществените поръчки ще подобри прогресивно информираността и професионалната компетентност на всички участници в тези важни обществени отношения, включително ще доведе до подобряване качеството и ефективността на обществените поръчки. Изискванията към поръчките по-бързо ще се привеждат в съответствие с най-новите постижения на научно-техническия прогрес, което ще осигури по-бърз достъп до иновации във всички сфери на обществения живот.

Българският законодател проявява осезаеми усилия да „върви в крак“ с европейската уредба на обществените поръчки, но извеждането на изпълнението на всички приоритети от Стратегията на Европейската комисия за обществените поръчки от 2007 г. представлява сериозно предизвикателство пред Република България и тепърва предстои.

Цитирани източници

Bovis, C. (2016) *Research Handbook on EU Public Procurement*, Law Edward Elgar Publishing, 2016.

¹⁹ Edquist, C., Vonortas, N. S., Zabala-Iturriagagoitia, J. M., & Edler, J. (Eds.). (2015) *Public Procurement for Innovation*, Cheltenham, Edward Elgar Publishing, 2015.; Edquist, C. (et al.) (2000), *Public Technology Procurement and Innovation*, Eds. Edquist, C., Hommen, L., Tsipouri, L. Boston, Springer Science & Business Media, 2000, DOI <https://doi.org/10.1007/978-1-4615-4611-5>; Azevedo, Graça Maria do Carmo, da Silva Oliveira, Jonas, Marques, Rui Pedro Figueiredo, Ferreira, Augusta da Conceição Santos (2018) *Handbook of Research on Modernization and Accountability in Public Sector Management*, Hershey PA, IGI Global, 2018, DOI:10.4018/978-1-5225-3731-1

Faix M., Hobe, S., Hoffmannová, M. (2011) *A Coherent European Procurement Law and Policy for the Space Sector: Towards a Third Way*, Münster, LIT Verlag, 2011.

Edquist, C., Vonortas, N. S., Zabala-Iturriagoitia, J. M., & Edler, J. (Eds.). (2015) *Public Procurement for Innovation*, Cheltenham, Edward Elgar Publishing, 2015.

Edquist, C. (et al.) (2000), *Public Technology Procurement and Innovation*, Eds. Edquist, C., Hommen, L., Tshipouri, L. Boston, Springer Science & Business Media, 2000, DOI <https://doi.org/10.1007/978-1-4615-4611-5>

Azevedo, Graça Maria do Carmo, da Silva Oliveira, Jonas, Marques, Rui Pedro Figueiredo, Ferreira, Augusta da Conceição Santos (2018) *Handbook of Research on Modernization and Accountability in Public Sector Management*, Hershey PA, IGI Global, 2018, DOI:10.4018/978-1-5225-3731-1

EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (2017) *Strategic Public Procurement*, 2017, [online] <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/25984> [accessed 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, *Single Market and Standards*, [online] https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/strategy_en, [accessed on 03.08.2018]

COMMISSION RECOMMENDATION (EU) 2017/1805 of 3 October 2017 *on the professionalisation of public procurement Building an architecture for the professionalisation of public procurement* (Text with EEA relevance), Official Journal of European Union, 7.10.2017, [online] <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/94421013-ab20-11e7-837e-01aa75ed71a1/language-en> [accessed on 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 572 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS, *Making Public Procurement work in and for Europe* [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0572> [accessed on 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, Innovators European Innovation, *Scoreboard 2017*, Ref. Ares (2017) 3779701 - 27/07/2017, [online] <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/24829>, [accessed on 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 256 final, 2017/0086(COD), Compliance Package, Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL *on establishing a single digital gateway to provide information, procedures, assistance and problem solving services and amending Regulation* (EU) No 1024/2012, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0256>, [accessed on 03.08.2018].

EUROPEAN COMMISSION, COM(2016) 823 final, 2016/0402(COD), Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL *on the legal and operational framework of the European services e-card introduced by Regulation ...*[ESC Regulation]...., [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016PC0823> [accessed on 03.08.2018]

REPORT FROM THE COM MISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL *on the review of the practical application of the European Single Procurement Document (ESPD)*, COM/2017/0242 final

DIRECTIVE 2014/55/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 April 2014 *on electronic invoicing in public procurement (Text with EEA relevance)*, Official Journal of the European Union, L 133/1, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0055&rid=2>, [accessed on 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, COM(2013) 453 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS *End-to-end e-procurement to modernise public administration*, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0453&from=EN>, [accessed on 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, COM(2012) 179 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS *a strategy for e-procurement*, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0179&from=EN>, [accessed on 03.08.2018]

EUROPEAN COMMISSION, COM(2017) 572 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS *Making Public Procurement work in and for Europe*, [online] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0453&from=EN>, [accessed on 03.08.2018]

Cattaneo, G. (2012) *Study on E-Procurement Measurement and Benchmarking. The e-Procurement Landscape in the EU*, European Conference on e-Procurement, Bruxelles, June 26, 2012 [online] <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/imco/events-workshops.html?id=20120626CHE47719>, [accessed on 03.08.2018].